

Etusivu>Kanteen nostaminen>Oikeusapu

Yksityisoikeuden alalla ennen siirtymäkauden päättymistä meneillään olevat menettelyt ja vireille pannut oikeudenkäynnit jatkuvat EU:n lainsäädännön mukaisesti. Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa yhteisesti sovitun mukaisesti Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevat tiedot säilytetään Euroopan oikeusportaalissa vuoden 2022 loppuun.

Oikeusapu

Skotlanti

1 Mitä kustannuksia oikeudenkäyntiin liittyy, ja kuka ne yleensä maksaa?

Kustannukset riippuvat oikeusjutun luonteesta. Kustannuksiin voi sisältyä oikeusapua saavan henkilön asianajajan palkkio sekä oikeudenkäyntimaksujen ja asiantuntijalausuntojen kaltaisia menoja.

Tuomioistuin päättää oikeudenkäynnin päätteeksi, kumpi osapuoli maksaa kulut. Tavallisesti häviävä osapuoli määrätään maksamaan voittavan osapuolen kulut, mutta tähän periaatteeseen sovelletaan useita poikkeuksia. Jos oikeusapua saava henkilö häviää oikeusjutun tai jos toinen osapuoli määrätään maksamaan kulut, mutta tämä ei tee niin, oikeusapua saavan henkilön on maksettava omat kulunsa.

2 Mitä oikeusavulla tarkoitetaan?

Julkisin varoin rahoitettua apua oikeudellisissa asiassa (oikeusapua) annetaan henkilölle, jotta tämä voi vaatia tai puolustaa oikeuksiaan tai maksaa puolustuksestaan, jos hänellä ei muuten olisi siihen varaa. Skotlannissa oikeusapua hallinnoi Skotlannin oikeusapulautakunta (*Scottish Legal Aid Board*), joka on Skotlannin hallinnon rahoittama ministeriöiden ulkopuolinen julkisyhteisö.

Oikeudellista apua on kolmenlaista.

Oikeudellinen neuvonta ja apu siviilioikeudellisissa asioissa: Suullinen tai kirjallinen neuvonta Skotlannin lainsäädännön soveltamisesta missä tahansa tilanteessa, joka koskee neuvoja hakevaa henkilöä. Neuvontaa ja apua tarjoaa asianajaja ja tarvittaessa oikeusavustaja.

Oikeudellinen neuvonta edustuksen välityksellä (ABWOR): Oikeudellista neuvontaa ja apua, jossa asianajaja tai tarvittaessa oikeusavustaja edustaa asianosaista siviilioikeudenkäynnissä tietyissä Skotlannin tuomioistuimissa.

Oikeusapu siviiliasioissa: Erillinen järjestelmä, jossa asianajaja tai tarvittaessa oikeusavustaja edustaa asianosaista siviilioikeudenkäynnissä muissa Skotlannin tuomioistuimissa.

3 Kuka voi saada oikeusapua?

Siviilioikeudellisen oikeusavun myöntöperusteet ovat johdonmukaisia ja avoimia, ja hakemukset tutkitaan lainsäädännön mukaisesti. Ensiksi tarkastellaan hakemuksen oikeudellista sisältöä. Oikeusavun kohteena olevalle asialle on oltava olemassa oikeudellinen perusta ("todennäköinen syy") ja sen tukeminen julkisin varoin on katsottava kohtuulliseksi. Lopuksi tutkitaan hakijan taloudellinen tilanne.

Asianajaja voi tarjota oikeudellista neuvontaa ja apua, jos hän toteaa, että hakija on siihen taloudellisen tilanteensa vuoksi oikeutettu ja että asia, jossa tämä pyytää neuvontaa, liittyy Skotlannin lainsäädäntöön. Asianajaja voi tarjota neuvontaa ja apua tiettyyn kulutasoon saakka. Skotlannin oikeusapulautakunnan on hyväksyttävä etukäteen kaikki alkuperäisen rajan ylittävä työ, kuten myös kaikki edustusta edellyttävä työ.

Skotlannin oikeusapulain (*Legal Aid (Scotland) Act 1986*) mukaisen oikeusavun hakeminen ei edellytä asumista Skotlannissa. Neuvonta- ja apupalvelua on saatavilla Skotlannin lainsäädäntöä (myös Skotlannissa sovellettavaa Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädäntöä) koskeviin asioihin. Oikeusapua on mahdollista saada Skotlannin tuomioistuinten menettelyihin.

4 Myönnetäänkö oikeusapua kaikenlaisiin oikeudenkäynteihin?

Ks. vastaus kysymykseen 2.

Neuvontaa ja apua siviilioikeudellisissa asioissa voi saada Skotlannin lainsäädännön soveltamiseen liittyvissä asioissa.

Oikeudellista neuvontaa edustuksen välityksellä voi saada siviilioikeudellisissa menettelyissä lainsäädännössä määritetyissä useissa tuomioistuimissa. Näitä ovat muun muassa maahanmuuttoasioita käsittelevät muutoksenhakutuomioistuimet (*Immigration Appeal Tribunal*) sekä työtuomioistuimet.

Siviilioikeudellista apua on saatavilla useissa muissa lainsäädännössä määritetyissä tuomioistuimissa. Näitä ovat muun muassa Sheriff Court tuomioistuimet ja ylin siviilituomioistuin Court of Session, jotka pääasiassa käsittelevät Skotlannissa siviilioikeudellisia asioita. Oikeusapua on saatavilla myös muissa tuomioistuimissa, kuten sosiaaliturvaviranomaisissa (*Social Security Commissioners*) ja työtuomioistuimen päätöksistä tehtyjä valituksia käsittelevässä muutoksenhakutuomioistuimessa (*Employment Appeal Tribunals*).

Siviilioikeudellista apua ei voida myöntää menettelyissä, jotka koskevat osittain tai kokonaan kunnianloukkausta, vaaleihin liittyvää valitusta, Court of Session- tai Sheriff Court tuomioistuimissa käsiteltäviä yksinkertaisia avioerohakemuksia tai velallisen omaisuutensa takavarikkoa koskevia hakemuksia. Oikeusapua ei voi saada vähäisiä vaateita käsittelevien tuomioistuinten asioissa (eli kun vaatimuksen arvo on alle 3 000 punttaa, paitsi jos vaatimukseen liittyy henkilövahinko).

Asianajaja voi kuitenkin neuvoa hakijaa näitä asioita koskevassa neuvonnassa ja avussa.

5 Onko kiireellisten tapausten varalle olemassa erityismenettelyä?

Asianajaja voi toteuttaa joitakin toimia menettelyissä kiireellisesti suojellakseen hakijan asemaa ennen kuin Skotlannin oikeusapulautakunta on tehnyt päätöksen siviilioikeudellista apua koskevasta hakemuksesta.

6 Mistä saan lomakkeen oikeusavun hakemista varten?

Skotlannin oikeusapulautakunta hyväksyy ainoastaan asianajajan hakijan puolesta toimittamat hakemukset.

7 Mitä asiakirjoja oikeusapuhakemukseen on liitettävä?

Asianajaja neuvoo, mitä asiakirjoja tarvitaan taloudellisen kelpoisuuden ja asian sisällön arviointia varten.

8 Minne oikeusapuhakemus toimitetaan?

Skotlannin oikeusapulautakunta hyväksyy ainoastaan asianajajan hakijan puolesta toimittamat hakemukset. Hakijat eivät voi itse toimittaa hakemuksia.

Jos hakijalla on vaikeuksia löytää asianajajaa edustajakseen, Skotlannin asianajajaliitto (*Law Society of Scotland*) tarjoaa [verkkosivustollaan](#) tähän tarkoitettua hakukoneen. Hakukoneesta voi hakea oikeusapua tarjoavaksi rekisteröityä asianajajaa. Asianajajaliitto palvelee myös puhelimitse numerossa 0131 226 7411.

9 Miten saan tietää, onko minulla oikeus saada oikeusapua?

Asianajaja kertoo, onko hakija oikeutettu saamaan oikeudellista neuvontaa ja apua.

Asianajaja hakee oikeusapua hakijan puolesta, ja Skotlannin oikeusapulautakunta ilmoittaa postitse sekä hakijalle että tämän asianajajalle, kun oikeusapua koskeva hakemus on käsitelty. Skotlannin oikeusapulautakunnan verkkosivustolla esitetään myös [kelpoisuuden selvittämistä koskevia kysymyksiä](#). Ne auttavat hakijaa selvittämään oikeutensa.

10 Miten minun tulee toimia, jos minulla on oikeus saada oikeusapua?

Asianajaja neuvoo, mitä kuuluu tehdä.

11 Jos oikeusapua on myönnetty, kuka valitsee asianajajan?

Hakijan on otettava yhteyttä asianajajaan ennen kuin hän voi hakea neuvontaa ja apua tai oikeusapua.

Jos hakijalla on vaikeuksia löytää asianajajaa edustajakseen, Skotlannin asianajajaliitto (*Law Society of Scotland*) tarjoaa [asianajajahakukoneen](#) verkkosivustollaan. Hakukoneesta voi hakea oikeusapua tarjoavaksi rekisteröityä asianajajaa. Asianajajaliitto palvelee myös puhelimitse numerossa 0131 226 7411.

Vaihtoehtoisesti [Skotlannin oikeusapulautakunta](#) tarjoaa tietoja lähimmistä asianajajista, jotka tarjoavat oikeusapua, tai muista lautakunnan rahoittamaa neuvontaa tarjoavista ammattilaisista. Siviilioikeudellisissa asioissa on mahdollista tehdä hakuja tapauksen tyyppin perusteella. Vaikka yritys olisi rekisteröity oikeusapua tarjoavaksi, se ei ole velvollinen tarjoamaan palveluja kenelle tahansa tai ottamaan vastaan oikeusaputapausta.

12 Kattaako oikeusapu kaikki menettelyyn liittyvät kustannukset?

Ks. vastaus kysymykseen 1.

Oikeusapu kattaa ainoastaan hakijan oman asianajajan kulut ja muut tapaukseen liittyvät menot, kuten oikeudenkäyntimaksut ja asiantuntijalausunnot. Oikeusapu ei kata toisen osapuolen kuluja.

Jos hakija on oikeutettu oikeusapuun, hän voi joutua maksamaan omavastuusuuden tapauksen kuluista. Maksettava omavastuusuus perustuu hakijan taloudelliseen tilanteeseen.

13 Jos oikeusavun määrää on rajoitettu, kuka vastaa loppuista kustannuksista?

Jos hakija on oikeutettu rajoitettuun oikeusapuun, hänen on maksettava ylimenevät kulut itse. Jos hakijan on maksettava osuus kuluista, maksettava määrä perustuu tämän käytettävissä oleviin tuloihin, säästöihin ja omaisuuteen. Skotlannin oikeusapulautakunta ottaa huomioon tulot hakemuksen jättöpäivästä alkaen ja pääoman (säästöt ja omaisuuden) siltä ajalta, jonka asian käsittely kestää.

14 Kattaako oikeusapu myös muutoksenhakuaiheen?

Myönnettyä oikeusapua ei voi käyttää asian käsittelyn tuloksesta tehtävään muutoksenhakuun. Tällöin tarvitaan uusi oikeusapuhakemus, ja Skotlannin oikeusapulautakunta tarkastaa jälleen, että lakisääteiset vaatimukset täyttyvät muutoksenhaun osalta.

15 Voidaanko oikeusapu peruuttaa ennen kuin oikeudenkäynti on päättynyt (tai jopa periä takaisin oikeudenkäynnin päätyttyä)?

Skotlannin oikeusapulautakunta voi peruuttaa oikeusavun erilaisista syistä ja peruuttaakin toisinaan. Se tekee näin esimerkiksi silloin, kun asianajaja ei vastaa lisätietoja koskevaan pyyntöön. Lakisääteisten tukikelpoisuusperusteiden mukaisesti Skotlannin oikeusapulautakunnan on otettava huomioon henkilön taloudellisen tilanteen jatkuva arviointi. Sen on arvioitava, onko oikeusavun myöntäminen edelleen kohtuullista. Osana tätä kohtuullisuutta pidetään sitä, että oikeusapua saavan henkilön odotetaan noudattavan tuomioistuimen määräyksiä.

Oikeusapu voidaan peruuttaa myös, jos sitä saanut henkilö on esittänyt vääriä tietoja tai jättänyt ilmoittamatta olennaisia tietoja. Tällaisissa tilanteissa Skotlannin oikeusapulautakunta voi myös pyrkiä perimään takaisin maksetun määrän.

16 Voiko oikeusavun epäämistä koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Skotlannin oikeusapulautakunta perustelee oikeusapua koskevan kielteisen päätöksensä. Henkilö voi pyytää asian uudelleentarkastelua, varsinkin jos olosuhteet ovat muuttuneet. Yksittäisestä tapauksesta voi keskustella Skotlannin oikeusapulautakunnan kanssa sähköpostitse (general@slab.org.uk) tai puhelimitse. Vaihe (0131 226 7061) on avoinna maanantaista perjantaihin kello 08.30–17.00.

Päivitetty viimeksi: 15/07/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.